

Františkovo slovo

č.65

Život není bezcílné toulání, nýbrž pouť k bezpečnému cíli

Eucharistie uvádí do souladu s Kristovým srdcem

Před 75 pěti lety přišel Roger Schütz do Taizé

Papež František zaslal poselství do Taizé

Rodina nemá být rukojmím ekonomických ukazatelů (Rodina a práce)

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Život není bezcílné toulání, nýbrž pouť k bezpečnému cíli

Drazí bratři a sestry, dobrý den a požehnaný svátek Panny Marie!

Církev dnes slaví jednu z nejvýznamnějších slavností zasvěcených Blahoslavené Panně Marii: její Nanebevzetí. Na konci svého pozemského života vstoupila Kristova Matka s duší i tělem do nebe, to znamená do slávy života věčného, do plného společenství s Bohem.

Dnešní úryvek z evangelia (Lk 1,39-56) nám prezentuje Marii, která hned po té, co působením Ducha svatého počala Ježíše, spěchá za svojí příbuznou Alžbětou, která se rovněž zázrakem ocitla v požehnaném stavu. V setkání naplněném Duchem svatým vyjadřuje Maria svoji radost chvalozpěvem *Magnificat*, protože dosáhla plného vědomí smyslu velikých věcí, které se v jejím životě uskutečňují. Skrze ni se dovršuje veškeré očekávání jejího lidu.

Evangelium nám však také ukazuje, **co je nejpravdivějším důvodem Mariiny velikosti a jejího blahoslavenství, totiž víra**. Proto ji Alžběta zdraví slovy: „Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!“ (Lk 1,45). Víra je jádrem celého Mariina života. Ona věří, představuje velkou postavu víry, ví - a také to říká - že dějiny tíží násilí mocných, pýcha boháčů a neomalenost domýšlivců. Maria však přesto věří a hlásá, že Bůh svoje ponížené a chudé děti neopouští, ale podporuje milosrdenstvím a pečuje o ně, mocné sesazuje z trůnu a rozptyluje ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Toto je víra naší Matky, toto je Mariina víra!

Chvalozpěv matky Boží nám umožňuje vytušit plný smysl Mariina života. Je-li Pánovo milosrdenství hybnou silou dějin, pak je nepřípustné, „aby nad ní panovala smrt. Vždyť ona nám dala Dárce života“ (*Preface*). To všechno se netýká pouze Marie. „Veliké věci“, které jí učinil Všemohoucí, se hluboce dotýkají nás, promlouvají k nám o naší životní cestě a připomínají nám cíl, který čeká na nás: Otcův dům. *Náš život nahlédnutý ve světle Mariina Nanebevzetí není bezcílné toulání, nýbrž pouť, která i se všemi svými nejistotami a strastmi vede k bezpečnému cíli, do domu našeho Otce, který nás očekává s láskou.* Je krásné myslet na to, že máme Otce, který nás s láskou očekává, a že také naše Matka je nahoře a s láskou na nás čeká.

Proto dal Bůh svému putujícímu lidu znamení „naděje a útěchy na jeho cestě“ (*ibid.*). Toto znamení má tvář a jméno, zářivou tvář Pánovy Matky a požehnané jméno Marie, milostiplné, protože uvěřila v Pánovo slovo. Jako členové církve máme sdílet slávu naší Matky, protože díky Bohu také věříme v Kristovu oběť na kříži a křtem se na tomto tajemství spásy podílíme.

Prosme ji dnes všichni společně, ať k nám na sklonku naší pozemské cesty obrátí své milosrdné oči, ať osvěcuje naši cestu, ukazuje cíl a po tomto vyhnanství ať nám ukáže Ježíše, požehnaný plod života svého. A říkejme společně: ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria!

Eucharistie uvádí do souladu s Kristovým srdcem

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Během těchto nedělí nám liturgie předkládá z Janova evangelia Ježíšovu řeč o *Chlebu života*, kterým je On sám a který je také svátostí eucharistie. Dnešní úryvek (*Jan 6,51-58*) podává poslední část této řeči, jež je určena lidem, kteří se pohoršovali nad Ježíšovými slovy: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den“ (*Jan 6,54*). Údiv posluchačů je pochopitelný. Ježíš totiž používá typicky prorocký styl, aby v lidech - i v nás -

vyvolal *otázky* a přiměl k *rozhodnutí*. Nejprve otázky: co znamená „jíst Ježíšovo tělo a pít Jeho krev“? Jde o obraz, slovní obrat či symbol anebo to znamená něco reálného? Odpovědi je třeba se dobrat nahlédnutím toho, co se dělo v Ježíšově srdci, když lámal chléb pro hladovějící zástup. **Ježíš věděl, že pro nás bude muset zemřít na kříži, a ztotožnil se s tímto lámaným a rozdávaným chlebem, který se pro Něho stal „znamením“ oběti, která Jej čekala.** Tento proces vrcholí v Poslední večeři, kde se chléb a víno *reálně staly Jeho Tělem a Jeho Krví*. *Eucharistii* nám Ježíš zanechal za přesným účelem, totiž abychom *byli jedno s Ním*. Říká přece: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (*Jan 6,56*). Je to zůstávání Ježíše v nás a nás v Ježíši. *Přijímání je asimilace, požíváme Jej a stáváme se Jím. Vyžaduje to však naše přitakání, naše přilnutí víry.*

Někdy lze v souvislosti se mší slýchat námitku: „K čemu mše? Zajdu do kostela, když to cítím, anebo se pomodlím sám.“ Eucharistie však není soukromou modlitbou nebo hezkou duchovní zkušeností, není pouhou vzpomínkou na to, co Ježíš učinil při Poslední večeři. Abychom si dobře rozuměli, říkáme, že eucharistie je „památkou“ čili gestem, které uskutečňuje a zpřítomňuje událost smrti a vzkříšení Ježíše, chléb je skutečně Jeho Tělem daným za nás a víno je skutečně Jeho Krví za nás prolitou.

Eucharistie je sám Ježíš, který se nám cele dává. *Sytit se Jím a přebývat v Něm* skrze eucharistické přijímání, konané s vírou, *přetváří náš život* a proměňuje na dar určený Bohu i lidem. Sytit se tímto Chlebem života znamená uvádět se do souladu s Kristovým srdcem, asimilovat Jeho rozhodnutí, Jeho myšlení, Jeho jednání. Znamená vstoupit do dynamismu lásky a stát se lidmi pokoje, lidmi odpuštění a solidárního sdílení. Totéž dělal Ježíš.

Ježíš končí svoji řeč těmito slovy: „Kdo jí tento chléb, bude žít navěky“ (*Jan 6,58*). Ano, **žít v tomto reálném společenství s Ježíšem na této zemi nás převádí ze smrti do života.** Právě tímto společenstvím s Ježíšem začíná nebe.

A v nebi nás již očekává Maria naše Matka. Toto tajemství jsme slavili včera. Ona ať nám vyprošuje milost neustále se sytit Ježíšem, Chlebem života.

17.8.2015

Před 75 pěti lety přišel Roger Schütz do Taizé

Taizé. Na včerejšek připadlo desáté výročí smrti bratra Rogera Schütze. Letos uplynulo také sto let od jeho narození a 75 let od příchodu tohoto švýcarského protestanta, který přijal katolickou víru, a roku 1940 se vydal do francouzského Cluny, kde stával slavný benediktinský klášter, zničený francouzskou revolucí. V nedalekém Taizé pak založil dobrovolné společenství mužů zavazujících se k životu v chudobě a celibátu. Zdejší ekumenická komunita si minulý týden připomněla tato výročí zvláštními workshopy, kterých se účastnily stovky lidí. V Taizé na tomto Setkání na cestě k nové solidaritě byl přítomen také bývalý velvyslanec České republiky ve Francii (2003-2010), **Pavel Fischer** (foto), který pro Vatikánský rozhlas řekl:

„Pro mě osobně bratr Roger a celé dobrodružství spojené s Taizé je velikým tajemstvím. Před deseti lety jsem tady byl jako velvyslanec České republiky oficiálně přítomen na ceremonii pohřbu a od té doby jsem tu a tam nějaký kontakt měl. Nejsilnější to bylo minulý rok, když se v Praze připravovalo setkání mladých. A tam jsem najednou viděl, že Taizé není jenom pro mladé, ale že Taizé je vlastně stále aktuální. Uvědomil jsem si to při četbě knihy, kterou pod názvem *Dynamika provizoria* vydali tady v Taizé, a jsou to vlastně úryvky z deníku bratra Rogera z šedesátých let. Tam si člověk uvědomuje, jak moderní a radikální Roger byl ve svém uvažování. Vždycky jsem si totiž při vyslovení jeho jména představil spíše ikonu, fotografii, ale když člověk čte, co on promýšlel a jak hledal, tak je v údivu nad tím, jak radikální a nekonvenční to byl také myslitel.“

V Taizé nejste poprvé. Proč sem přijíždíte? Co pro vás zdejší pobyt osobně znamená?

„Já myslím, že existuje určitá metoda Taizé. Metoda v tom smyslu, že sem má přístup téměř kdokoli, že se nekontrolují křestní či výuční listy. Jednou jsem se tu s údivem a radostí objevil v debatní skupině s prostitutkami ze Strasburku nebo z bezdomovci z Lyonu, mezi lidmi, kteří opravdu prožili často velmi bolestné věci, a jeden pro druhého můžeme být obohaceni. To je Taizé. Tady nejsou jenom lidé s diplomy nebo krásně oblečení lidé. Tady jsou lidé, kteří přicházejí plni žízně po něčem, co dává smysl. Řekl bych, že metoda Taizé spočívá v tom, jak se tady spolu lidé modlí a jak spolu stráví třeba několik minut v naprostém tichu. To je věc, kterou je těžké rekonstruovat, ale je to vitální pro duchovní život člověka, protože my běžně před tichem utíkáme. My se ticha bojíme, ticho nás znejišťuje, konfrontuje nás se sebou samými, s našimi slabostmi. Tady to ticho - možná tím, že je sdílené a nesené zpívanými modlitbami - je snesitelné. A je nejenom snesitelné, ale lidé ho také vyhledávají. Pro mne je tedy Taizé také toto ticho, možnost spočinout tady a objevit naprosto netušené lidi jako teď zrovna, kdy jsem se potkal s Medardem z Toga a tak chytrého kluka jsem už dlouho nepotkal. Jsou tu zajímaví lidé.“

Říká se, že Taizé je také místem, kde lze vnímat evropskou sounáležitost a evropské společenství. Vnímáte to podobně?

„Myslím, že Taizé je pro evropskou integraci - a možná i obecně pro svět - zajímavé tím, že se tady dává důraz na usmíření. Bez smířování a to je proces, který nikdy není hotový, nejsou představitelné vztahy mezi lidmi, mezi manželi, v rodině, ale také mezi národy. Zdá se mi, že Taizé má za ty desítky let opravdové *know how* pro budování mostů mezi těmi, co dříve spolu válčili. Taková byla vlastně intuice bratra Rogera během války, totiž přijít zrovna sem a modlit se tu za smíření, ale také během studené války, tedy být i za železnou oponou nějak přítomný a modlit se. Právě teď jsem mluvil s jedním z bratří, který mi řekl, že je pozvali do Fergusonu do Spojených států, do toho epicentra, kde lidé válčí s policií, protože mají obavu, že policie straní bílým, a ulice jsou plné lidí barevné pleti. Jako by se ta jizva v Americe s Martinem Lutherem Kingem už dávno zahojená měla znovu otevřít. A přichází tedy pozvání pro Taizé, aby přišlo a modlilo se tam a naučilo lidi modlit se a hledat cesty ke smíření. Přijde mi, že je to metoda, která je stále potřeba, a člověku by se chtělo říci: zaplať Pán Bůh za to, že se máme kam chodit učit. Taizé je takový ateliér.“

Tento týden se v Taizé rozjímalo o odkazu bratra Rogera, tedy o radosti, prostotě a milosrdenství. Co to pro Vás znamená?

„Když se podíváte na evropskou politiku a politiku v jednotlivých zemích Evropské unie, tak zjistíte, že zrovna prostota je něco strašně těžkého. Jsme totiž v tak sofistikovaných politických systémech. Naše volební kampaně jsou postaveny na tolika slibech a příslibech, které často potom nedaří naplnit, že předstoupit před voliče a říci, že doba je zlá a musíme utáhnout opasky, je role, která je téměř nemožná a pro politiky nesplnitelná. A přitom všichni cítíme, že je potřeba. Žít v prostotě, to je velký, téměř civilizační úkol pro dnešní Evropany, sestoupit s piedestalu našich často umělých potřeb a říci, co je opravdu důležité a co je zbytečné. Žít v radosti. Myslím, že jedno z velkých pokušení dnešní doby je propadat malomyslnosti a skleslosti. Každý z nás je tím někdy zasažen. A žít milosrdenství znamená, že se člověk nechá dotknout také bídou toho druhého, respektive mu naslouchá a ptá se, jak by mu mohl pomoci. Myslím, že intuice bratra Rogera, který tato tři slova dal do základu komunity v Taizé - radost, prostotu a milosrdenství - ukazuje, že jsou aktuální v dnešní době zcela zvláštním způsobem.“

Pracoval jste na ministerstvu zahraničí České republiky a působil jako velvyslanec ve Francii a Monaku. Co děláte nyní?

„Já teď vlastně pracuji jako poradce jednak pro vládu, jednak pro soukromé firmy a pro

veřejné školy a univerzity. Snažím se zúročit to, co jsem se naučil, a nabízet to, co umím, to znamená hledat partnery, navazovat spolupráci. Myslím si, že v dnešní době, kdy nás krize dostala do takové křeče, je potřeba lidí, kteří umějí vykročit za hranice. Krize totiž zavřela naši národní politiku do národních argumentů a vysvětlování, která jsou někdy tak černobílá, že vlastně narušují samu spolupráci a ohrožují spolupráci mezi evropskými národy. K čemu mi je, když se dočtu v každém článku, že řecký dělník nepracuje a jenom odpočívá, když ta realita není takto černobílá, a všichni to dobře víme. Stejně tak, když se v řeckých novinách dočtu pouze kritiku na Německo a na Němce, tak všichni cítíme, že je to přitažené za vlasy. Přesně to se však dnes děje a já si myslím, že proto je potřeba dělníků schopných vykročit za hranice svého jazykového nebo jiného civilizačního okruhu a pracovat na tom, aby spolupráce byla možná.“

18.8.2015

Papež František zaslal poselství do Taizé

Taizé. Význam svědectví života bratra Rogera u příležitosti stého výročí jeho narození, desátého výročí tragické smrti a také 75. výročí jeho příchodu do Taizé zdůraznil papež František v poselství, které včera během odpoledního setkání v zahradě tamější mnišské komunity přečetl předseda Papežské rady pro podporu jednoty křesťanů kardinál Kurt Koch.

Petrův nástupce připomněl, že jeho předchůdce Benedikt XVI. nazval bratra Rogera „neúnavným svědkem evangelia pokoje a smíření, planoucím ohněm ekumenismu svatosti“. Právě tento oheň dal vznik komunitě, která sehrála nesmírně významnou roli při budování mostů mezi křesťany. František zdůraznil, že bratr Roger byl otevřen odkazům tradic různých církví, čerpal z pramene křesťanství a dovedl provázet mladé lidi v jejich duchovním hledání. Miloval rovněž chudé, vyděděné a ty, kteří jsou zdánlivě bezvýznamní. „Svojí přítomností a přítomností svých bratří ukázal, že modlitba úzce souvisí s lidskou solidaritou“ – napsal papež František. S poděkováním za život bratra Rogera pak popřál bratřím v Taizé, aby podle vzoru svého zakladatele vždycky pronikavě svědčili o zmrtvýchvstalém Kristu a pobídce bratra Rogera ke vzájemné lásce. Nynější převor komunity v Taizé, bratr Alois, během včerejší odpolední modlitby děkoval za bratra Rogera a za první bratry, kteří se k němu přidali, a prosil, aby jeho ekumenismus svatosti oduševňoval jeho následovníky.

„Sešli na nás svého Ducha svatého, abychom i my byli svědky smíření v našem každodenním životě. Učiň z nás tvůrce jednoty mezi křesťany, kteří jsou rozdělení, dej nám, abychom přinášeli pokoj lidem, kteří se přou. Nauč nás, jak se v životě solidarizovat s těmi nejchudšími a s těmi, kteří jsou blízko, i s těmi, kdo jsou daleko“ – řekl bratr Alois.

V pondělí většina delegací z Taizé odjela. Zůstali pouze představitelé letničních a evangelikálních církví, kteří chtějí v těchto dnech věnovat více času modlitbám a rozmlouvám o perspektivách jednoty. Přijela však již další skupina více než 3 tisíc mladých lidí, kteří tu začínají týdenní cyklus reflexí a modlitby – informuje přímo z dějiště o. Stanislav Tasiemski z polské Katolické informační agentury.

Generální audience

19.8.2015

Rodina a práce

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Po reflexi o hodnotě slavení v rodinném životě se budeme dnes věnovat jeho komplementární složce, kterou je *práce*. Součástí tvůrčího Božího plánu je obojí: **slavení i práce**.

Obvykle se říká, že práce je nezbytná k obživě rodiny, k výchově dětí a zajištění důstojného života pro blízké. Říci o seriózním a poctivém člověku, že „je pracant“, je ta nejkrásnější věc,

kteřou lze říci. To je ten, kdo pracuje, patří do společenství a nežije na úkor ostatních. Viděl jsem tady dnes mnoho Argentinců a tak řeknu, jak to říkáme my: „*No vive de arriba* - Nežije z druhých“.

Práce ve svých tisícerych formách, počínaje těmi domácími, totiž vytváří obecné blaho. A kde si lze tuto pracovitost osvojit? Především v rodině. **Rodina vychovává k pracovitosti příkladem rodičů: tatínek a maminka pracují pro dobro rodiny a společnosti.**

Svatá rodina Nazaretská se v evangeliu objevuje jako rodina pracujících a sám Ježíš je nazýván „syn tesařův“ (Mt 13,55) nebo přímo „tesař“ (Mk 6,3). Svätý Pavel neopominul upozornit křesťany: „Kdo nechce pracovat, ať nejí“ (2 Sol 3,10). To je dobrý recept ke zhubnutí: nepracuješ, nejz! Apoštol výslovně poukazuje na falešný spiritualismus některých, kteří ve skutečnosti žijí na úkor bratrů a sester, tedy „zahálčivě“ (2 Sol 3,11). Pracovní závazek a duchovní život v křesťanském pojetí nestojí proti sobě. Je důležité to pochopit! Modlitba a práce mohou a mají být v harmonickém souladu, jak učí svätý Benedikt.

Nedostatek práce škodí na duchu jako škodí nedostatek modlitby praktické činnosti. Opakuji: práce v tisícerych formách je člověku vlastní. Vyjadřuje důstojnost jeho existence stvořené k Božímu obrazu. Proto se o práci říká, že je posvátná. A proto je péče o zaměstnanost velkou lidskou a společenskou odpovědností, která nemůže být ponechána v rukách několika jedinců anebo svalena na zbožštěný „trh“. Způsobit úbytek pracovních míst, znamená způsobit vážnou sociální škodu.

Zarmucuje mne, když vidím, že lidé jsou bez práce, nenacházejí práci a postrádají tak důstojnost nosit domů chléb. A velmi se těším z toho, když vidím, jak usilovně se vlády snaží nacházet pracovní místa a zajišťovat, aby všichni měli práci. Práce je posvátná, práce dává rodině důstojnost. Musíme se modlit, aby žádná rodina nepostrádala práci.

Práce stejně jako slavení jsou tedy součástí stvořitelského Božího plánu. Téma země jakožto domu či zahrady svěřené člověku, aby ji chránil a obdělával (Gen 2,8.15), je v knize Geneze uvedeno těmito působivými slovy: „Když Hospodin Bůh učinil zemi a nebe, ještě nebylo na zemi ani polní křoví, ani ještě nevyrostla žádná polní tráva, protože Hospodin Bůh neseslal déšť na zem a nebyl člověk, který by obdělával půdu“ (Gen 2,4b-6a). To není romantismus, ale Boží zjevení, za jehož důsledné chápání a vstřebávání neseme zodpovědnost.

Encyklika *Laudato si'*, která podává integrální ekologii, obsahuje také toto poselství, že totiž krása země a důstojnost práce jsou učiněny proto, aby se snoubily. Obojí jde spolu: země se stává krásnou, když ji člověk obdělává. Je-li práce oddělována od Boží smlouvy s mužem a s ženou, je-li odtrhávána od jejich duchovních kvalit, je-li rukojmím logiky pouhého zisku a pohrdá životními city, **úpadek duše kontaminuje všechno: ovzduší, vodu, rostlinstvo, potravu...** Občanský život se kazí a *habitat* je pustošen. Důsledky postihují především ty nejchudší lidi a nejchudší rodiny. Moderní organizace práce někdy vykazují nebezpečnou tendenci považovat rodinu za zábranu, obtíž a pasivní položku produktivity práce. Ptejme se však: jaké produktivity? A pro koho? Takzvané „chytré město“ nepochybně oplývá službami a organizací, je však často nevraživé například vůči dětem a starým lidem.

Někdy se ten, kdo projektuje, zajímá o správu individuálních pracovních sil, které hromadí a používá anebo odpisuje podle ekonomické prospěšnosti. Rodina je velkým prubířským kamenem. Pokud ji organizace práce drží jako rukojmí anebo dokonce překáží jejímu rozvoji, pak je jisté, že lidská společnost začala pracovat proti sobě samé!

Pro křesťanské rodiny představuje tato okolnost výzvu a velké poslání. Nesou na trh základy Božího stvoření: identitu a svazek muže a ženy, plození dětí. Práci, která zdomácňuje zemi a činí obyvatelným svět. Úbytek těchto základů je vážná věc a v našem společném domě už existuje příliš mnoho trhlin! Úkol je nesnadný. Rodinná sdružení si někdy mohou připadat jako David před Goliášem... Víme však, jak tato výzva skončila! Je zapotřebí víry a prozíravosti. Kež nám Bůh umožní hledět si s radostí a nadějí Jeho povolání v této obtížné chvíli našich dějin, povolání k práci, abychom dali důstojnost sobě samým a svým rodinám.